

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ในแดนสุวรรณภูมิ และคนไทยเราก็มารับพระพุทธศาสนาประจำชาติจนพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานและแก่นสารของขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย ที่คนไทยยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางชีวิตที่กลมกลืน เมื่อคนไทยตั้งถิ่นฐานรวมกลุ่มเป็นชุมชน หมู่บ้านขึ้นที่ใดปรากฏวัดขึ้นที่นั่น เพื่อแสวงหาเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจเป็นการขัดเกลาจิตใจให้สงบ ก็อาศัยพระสงฆ์ในการแนะนำคำสั่งสอนโดยนำหลักพุทธธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นที่พึ่งทางจิตในเพื่อค้นพบความจริงอันเป็นสัจธรรมในชีวิตของตนเองและเป็นการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น

สังคมไทยประกอบด้วยสถาบันหลักที่สำคัญคือสถาบันชาติศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิต การศึกษาศิลปวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อดังนั้นพระสงฆ์จึงเป็นผู้นำทางจิตใจของชาวบ้านและสังคมเป็นที่เคารพนับถือบูชา เมื่อชาวบ้านมีความทุกข์เดือดร้อนไม่สบายใจก็จะมาขอคำปรึกษาพระสงฆ์ นอกจากจะเป็นที่เคารพของชาวบ้านแล้ว ยังนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพราะมีกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เช่น การสร้างโรงเรียน ทำถนน สร้างสะพาน ขุดบ่อ ฯลฯ เป็นต้น พระสงฆ์ก็จะมียุทธศาสตร์ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทุกครั้ง^๑

วิถีชีวิตของชาวบ้านในสังคมไทย ผูกติดและหล่อเลี้ยงโดยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หากแม้ในยามที่เดือดร้อน พระพุทธศาสนาจะเป็นยาตบทุกข์ได้ที่สุดของชาวบ้านได้ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิตแต่ละวันจะเห็นว่ามีหลักสังคหะวัตถุ ๔ การบูรณาการในการพัฒนาชุมชนกลุ่มผู้ผลิตสื่อ จันทบูรปรับปรุงการพัฒนาในมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างถูกต้องเหมาะสมในการสร้างรักษาสันติสุข จึงเห็นว่า หลักพุทธธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมีหลักธรรมที่ครอบคลุมเหมาะสมในการประยุกต์ในชีวิตประจำวัน หลายนครโดยการเฉพาะการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบูรในพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนหลายประการ เช่น หลักสังคหะวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา (โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน วางตนพอเหมาะ) เป็นหลักธรรมทำให้การอยู่ร่วมด้วยความสามัคคี อยู่ด้วยกันปรารถนาดี และผูกไมตรีน้ำใจต่อกันได้ พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ในแดนสุวรรณภูมิ และคนไทยเราก็มารับพระพุทธศาสนาประจำชาติจนพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานและแก่นสารของขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย ที่คนไทยยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางชีวิตที่กลมกลืน เมื่อคนไทยตั้งถิ่นฐานรวมกลุ่มเป็นชุมชน หมู่บ้านขึ้นที่ใดปรากฏวัด

^๑พระไพศาล วิสาโล, *อำนาจและยุทธวิธีไร้ความรุนแรง*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙) หน้า ๗๒- ๗๓

ขึ้นที่นั่น เพื่อแสวงหาเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจเป็นการขัดเกลาจิตใจให้สงบ ก็อาศัยพระสงฆ์ในการแนะนำคำสั่งสอนโดยนำหลักพุทธธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นที่พึ่งทางจิตใจในเพื่อค้นพบความจริงอันเป็นสัจธรรมในชีวิตของตนเองและเป็นการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น^๒

จันทบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ พื้นที่ส่วนหนึ่งใช้ทำนามีพืชขึ้นชนิดหนึ่ง คือ กก กกมีคุณสมบัติเหมาะแก่การทอเสื่อ อันเป็นสินค้าประเภทหัตถกรรมที่ขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรีชาวจันทบุรีรู้จักการทอเสื่อมาไม่ต่ำกว่า ๑๒๐ ปีมาแล้วจากพระราชนิพนธ์เรื่องเสด็จประพาสเมืองจันทบุรีในรัชกาลที่ ๕ (พ.ศ. ๒๔๑๙) ทรงบันทึกว่า "เสื่อกกแดงนั้นมีแต่พวกญวนทำแห่งเดียวทอเป็นผืนบ้าง เป็นเสื่อรวดบ้าง" ในสมัยนั้นการทอเสื่อต้องซื้อกกและปอจากชาวบ้านตำบลต่าง ๆ มาจัก มาลอกกกที่ใช้ทอเสื่อ จึงเริ่มกระบวนการทอเสื่อ พวกญวนมีความสามารถในการคิดประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ เช่น รูปกุหลาบ รูปครุฑ ลายไทยต่างๆ ได้ผลิตภัณฑจากเสื่อกกจันทบุรี เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเสื่อจันทบุรีต้องมีสีดำ แดง และใช้ปอเป็นเส้นยืนซึ่งจะทนทานกว่าเส้นยืนที่เป็นพลาสติกต่อมามีการชุดพลอยที่จันทบุรีทำให้ชาวจันทบุรีมีอาชีพที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การชุดพลอยและเจียรไนพลอย และเมื่อการชุดพลอยรุ่งโรจน์ขึ้นพ่อค้าพลอยร่ำรวยอย่างรวดเร็วจึงเป็นเหตุจูงใจให้ชาวหมู่บ้านหันมาค้าพลอย เจียรไนพลอยอาชีพทอเสื่อจันทบุรีของหมู่บ้าน ก็ค่อย ๆ ชบเซาลงจนเกือบจะสูญหายไป กิจกรรมทอเสื่อเริ่มรุ่งเรืองอีกครั้งเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงส่งเสริมให้ข้าราชการบริพารในวังสวนบ้านแก้ว (ปัจจุบันคือสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี) ทอเสื่อกกแล้วนำไปประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้แบบต่าง ๆ เช่น กระเป๋าถือ เข็มขัด แผ่นรองจาน ฯลฯ ผู้ทอเสื่อได้เห็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่แปลกตาก็เกิดความคิดที่จะประดิษฐ์ของใช้ใหม่ๆ ขึ้น เช่น เสื่อม้วน เสื่อหมักริม เป็นต้นการทอเสื่อจึงเริ่มฟื้นฟูก่ออีกครั้งหมู่บ้านที่สามารถปลูกกกและทอได้เอง เช่น หมู่บ้านเกาะขวาง บ้านบางกะจะ บ้านบางสระแก้ว บ้านเสม็ดงาม ฯลฯ เป็นต้น ได้เริ่มทอเสื่อกันอย่างกว้างขวางรวมไปถึงหมู่บ้านตำบลบางกะไชยบ้านตะกาดเจ้า บ้านหนองคัน พร้อมทั้งมีการขยายพื้นที่ปลูกกกออกไปอีกต่อมาชาวบ้านได้รวมตัวกันนำวิธีผลิต และแนวความคิดจากวังสวนบ้านแก้วมาใช้ในการผลิตเสื่อกกจันทบุรี จะใช้วัตถุดิบในชุมชนซึ่งชุมชนสามารถผลิตได้เอง เช่น ต้นกก ปอกระเจา และในการผลิตทุกขั้นตอนจะใช้แรงงานในชุมชนเช่นเดียวกัน เริ่มตั้งแต่การปลูกกก การตัดกก การจักกก การย้อมสีกก รวมถึงขั้นตอนการทอเสื่อ การเย็บ เนื่องจากอาชีพการทอเสื่อกกเป็นอาชีพดั้งเดิม ตั้งแต่บรรพบุรุษมา ทำให้ประชาชนในละแวกนั้นมีภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทอเสื่อกก สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนได้ตลอดมา และจากผลิตภัณฑ์เสื่อกกของบางกะจะทำให้สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชนมาโดยตลอด

ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การจัดการเชิงพื้นที่ในมิติใหม่ที่มุ่งปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ประสานเชื่อมโยงชนบทและเมืองอย่างเกื้อกูลกันและกัน นำไปสู่เป้าหมายระยะยาวในการกระจายโอกาสการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้เท่าเทียมกันตามศักยภาพในทุกพื้นที่ โดยจะดำเนินการตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ยึดคนในพื้นที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภายใต้

^๒ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), “พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม”, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๖๗ - ๑๖๙.

กระบวนการมีส่วนร่วม ที่อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนฐานรากทั้งในชนบทและเมืองเป็นพื้นฐาน ให้คนส่วนใหญ่ของประเทศมีพลังเพิ่มขีดความสามารถด้วยตนเอง และพึ่งตนเองได้ รวมทั้งใช้ทุนทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างรอบคอบ ระมัดระวังและมีประสิทธิภาพ สร้างเศรษฐกิจพออยู่พอกินเป็นภูมิคุ้มกันเบื้องต้น ขณะเดียวกันมีการเชื่อมโยงเศรษฐกิจชนบทและเมืองที่ผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นโดยลำดับ ภายใต้ความมีเหตุผลและเกื้อกูลกัน ควบคู่กับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง สามารถรองรับการกระจายภารกิจด้านการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนกระบวนการชุมชนและประชาสังคมในการร่วมสร้างความเป็นธรรมแก่คนทุกระดับในสังคม โดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาวของการบูรณาการการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรีสืบไป^๓

อีกประการหนึ่งสภาวะในปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งกำลังพัฒนาโดยเสริมภาคอุตสาหกรรมขยายตัวอย่างเห็นได้ชัดในแง่อัตราการเจริญเติบโตการลงทุนและการจ้างแรงงานภาคอุตสาหกรรมทำให้เกิดช่องว่างชนบท ด้วยการเจริญเติบโตภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วจึงหันไปพึ่งเทคโนโลยีวัตถุดิบและตลาดต่างประเทศ ที่เพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จึงเป็นเหตุที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้กระแสการพัฒนาเพื่อให้ประเทศทันสมัยได้ผลกระทบจากการพัฒนาแบบทุนนิยมจึงเกิดขึ้นเช่นเดียวกันกับชุมชนอื่น ๆ นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของชุมชนกลุ่มผลิตเสื้อจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่อาศัยอยู่ต้องประสบปัญหาทางด้านจิตใจก็เปลี่ยนไปด้วย ข้อสังเกตที่ผู้วิจัยเห็นจากการสัมผัสกับกลุ่มผลิตเสื้อจันทบุรีก็คือสภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบันในด้านการทำนาปลูก การตัดกก การจักกก การย้อมสีกก รวมถึงขั้นตอนการทอเสื้อ การเย็บ เนื่องจากอาชีพการทอเสื้อก่เป็นอาชีพดั้งเดิม ตั้งแต่บรรพบุรุษมาลดน้อยลง ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงหันมาทำอาชีพนากุ้ง ได้ขยายกว้างขวางออกไปเพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการทำนาออกไปเป็นจำส่วนมาก ส่วนค่าครองชีพอัตราค่าแรงในปัจจุบันอย่างน้อยก็วันละ ๓๐๐ บาทต่อวัน จึงเป็นเหตุให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ไปรับจ้างก่อสร้างบ้าง ไปทำงานเจียรนัยพลอยบ้าง เพราะการที่จะได้เสื้อแต่ละผืนๆ ต้องมีขั้นตอนมาก จึงจะสามารถมาทอเสื้อต้องใช้เวลามากในการทำผลิตเสื้อจันทบุรีได้ จำเป็นต้องมีใจรัก มีการบูรณาการหลักธรรมที่ครอบคลุมเหมาะสมในการประยุกต์ในชีวิตประจำวันหลายกรณีโดยการเฉพาะการพัฒนากลุ่มผลิตเสื้อจันทบุรีในพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนหลายประการ เช่น หลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา จึงสำเร็จลงได้ เป็นเหตุของการดำรงชีวิตด้วยอาชีพในปัจจุบันนี้ เพราะค่าปัจจัยรายได้น้อยในการทอผลิตแต่ละครั้งต้องใช้ฝีมือ และความละเอียดอ่อนอยู่มากในการดำเนินชีวิตของกลุ่มเสื้อจันทบุรีให้ดำรงยืนยาวเป็นเอกลักษณ์ภูมิปัญญาไทยให้อยู่ได้แก่นุชนสืบไป

จากเหตุผลทั้งหมดข้างต้นแม้ส่วนหนึ่งของราชการได้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งผู้ผลิตเสื้อจันทบุรีได้พัฒนาระบบที่ปรึกษาในการพัฒนา OTOP แต่ละประเภทในการสร้างผู้นำธุรกิจรุ่นใหม่

^๓ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๔๙), (กรุงเทพมหานคร : ๒๕๔๔), หน้า ๓ - ๖.

พัฒนาการส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายองค์ความรู้ (KBO) มีการคัดสรรและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ได้ขยายช่องทางตลาด คือ การส่งเสริมตลาดต่างประเทศ อาเซียนโลกและตลาดท้องถิ่น เช่น ศูนย์แสดงจำหน่ายและกระจายสินค้า ขยายตลาดกับห้างสินค้าปลีกสมัยใหม่เชื่อมโยง การจัดงานแสดงสินค้า OTOP การพัฒนาระบบบริหารจัดการ คือ การจัดตั้ง OTOP Support Center มีจัดทำ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแก่กลุ่มผลิตเสื้อบ้านเกาะขวาง กลุ่มผลิตเสื้อบ้านเสม็ดงาม กลุ่มผลิตเสื้อบ้านบางกะจะ และชุมชนประชาชนในพื้นที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาเสื้อจันทบูรอำเภอมือ จังหวัดจันทบุรี ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีรูปแบบการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านผู้ทำหัตถกรรมกลุ่มผลิตเสื้อจันทบูรในการบูรณาการใช้หลักพุทธธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาพัฒนาด้านกายภาพของบุคคล และทางด้านจิตใจ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นุชนรุ่นหลังที่ยึดถือเอาเป็นแนวปฏิบัตินำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนา อำเภอมือ จังหวัดจันทบุรี ในกระบวนการการพัฒนาสังคมโดยมีเหตุผล คือ ต้องการศึกษาความเข้าใจภาพรวมด้านพื้นที่อันเกิดขึ้นในชุมชนเป็นสภาพรวมทั่วไป ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่อการส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนกลุ่มผลิตเสื้อจันทบูร สามารถยกระดับในการพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจในชุมชนได้ดียิ่งขึ้นสืบสานภูมิปัญญาของไทยสืบไปซึ่งสังคมไทย ประกอบด้วยสถาบันหลักที่สำคัญคือสถาบันชาติศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิต การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อดังนั้นพระสงฆ์จึงเป็นผู้นำทางจิตใจของชาวบ้านและสังคมเป็นที่เคารพนับถือบูชา เมื่อชาวบ้านมีความทุกข์เดือดร้อนไม่สบายใจก็จะมาขอคำปรึกษาพระสงฆ์ นอกจากจะเป็นที่เคารพของชาวบ้านแล้ว ยังนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพราะมีกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เช่น การสร้างโรงเรียน ทำถนน สร้างสะพาน ขุดบ่อ ฯลฯ เป็นต้น พระสงฆ์ก็จะมิหวั่นไหวในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทุกครั้ง^๔

จากข้อมูลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า วิถีชีวิตของชาวบ้านในสังคมไทย ผูกติดและหล่อเลี้ยงโดยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หากแม้นในยามที่เดือดร้อน พระพุทธศาสนาจะเป็นยาดีทุกชนิดที่สุดของชาวบ้านได้ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตแต่ละวันจะเห็นว่ามีหลักสังคหวัตถุ ๔ การบูรณาการในการพัฒนาชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบูรปรับปรุงการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างถูกต้องเหมาะสมในการสร้างรักษา สนับสนุน จึงเห็นว่า หลักพุทธธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากนับถือมีหลักธรรมที่ครอบคลุมเหมาะสมในการประยุกต์ในชีวิตประจำวันหลายกรณีโดยเฉพาะการพัฒนาการผลิตเสื้อจันทบูรในพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนหลายประการ เช่น หลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา (โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน วางตนพอเหมาะ) เป็นหลักธรรมทำให้การอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี อยู่ด้วยกันปรารถนาดี และผูกไมตรีน้ำใจต่อกันได้^๕

^๔ พระไพศาล วิสาโล, **อำนาจและยุทธวิธีไร้ความรุนแรง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙), หน้า ๗๒ – ๗๓.

^๕ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), **“พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม”**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๖๗ – ๑๖๘.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร จังหวัดจันทบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ การพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเชิงลึก

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ กับการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร ของจังหวัดจันทบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพทั่วไปของการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร ของจังหวัดจันทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเชิงลึกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบูรณาการสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร ของจังหวัดจันทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร ของจังหวัดจันทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้งานวิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูรของ จังหวัดจันทบุรีและกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้ คือ

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูรของจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร ของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ๑) ด้านทาน ๒) ด้านปิยวาจา ๓) ด้านอรรถจริยา ๔) ด้านสมานัตตตา

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยไว้ ๒ ประเภท ได้แก่

๑) ด้านตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

๒) ด้านตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเสื่อจันทบูร จังหวัดจันทบุรีโดยผู้วิจัยได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภทได้แก่ ๑) ด้านทาน ๒) ด้านปิยวาจา ๓) ด้านอรรถจริยา ๔) ด้านสมานัตตตา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี ในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีประชากร รวมทั้งหมด ๔๖๗ คน^๖ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จาก ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๕ คนผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลัก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน ๑๓ ท่าน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรีที่ตั้งถิ่นฐาน อยู่ในจังหวัดจันทบุรี เท่านั้น

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือนในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกกัน

๑.๕.๒ สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกกัน

๑.๕.๓ สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกกัน

๑.๕.๔ สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกกัน

๑.๕.๕ สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการบูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การบูรณาการ หมายถึง “การทำให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยการสอน การฝึกอบรม กระบวนการในการจัดการของชุมชน มีการคิดวิเคราะห์เรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมแก้ไขปัญหของชุมชน รวมทั้งคุณค่าทุนทางสังคมและเศรษฐกิจของคนในชุมชน” ดังนั้นทุกชุมชนจึงต้องร่วมมือกัน สร้างพลังชุมชน และใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน

๑.๖.๒ หลักสังคหวัตถุ หมายถึง ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้, วิธีทำให้คนรัก, หลักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจ ที่ชาวบ้านกลุ่มผู้ผลิตเสื้อจันทบุรี ประกอบด้วย

- ทาน การให้ การเสียสละ การแบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น ช่วยปลูกฝังให้เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว แบ่งปันกัน (แบ่งปัน)

^๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี, แผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. ๒๕๕๗, (จันทบุรี : องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี, ๒๕๕๗), หน้า ๖. (อึดสำเนา).

- ปิยะวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน จริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ พูดดีต่อกัน (พูดจาจับใจ)
- อุตถจริยา ช่วยเหลือกัน (ช่วยกิจกันไป)
- สมนัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ โดยประพฤติตัวให้มีความเสมอดันเสมอ ปลาย วางตัวดีต่อกัน (นิสัยเป็นกันเอง)

๑.๖.๓ การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ ความก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป คือการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมของการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตสื่อ จังหวัดจันทบุรี โดยการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ

๑.๖.๔ กลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบุรี หมายถึง ประชาชนที่เป็นผู้ผลิตสื่อบ้านเกาะขวาง หมู่ที่ ๓ กลุ่มผู้ผลิตสื่อบ้านเสม็ดงามหมู่ที่ ๑๐ กลุ่มผู้ผลิตสื่อบ้านเสม็ดงามหมู่ที่ ๑๑ กลุ่มผู้ผลิตสื่อบ้านบางกะจะ หมู่ที่ ๙ กลุ่มผู้ผลิตสื่อบ้านบางสระแก้ว หมู่ที่ ๑-๕ ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอแหลมสิงห์จังหวัดจันทบุรี

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบความเป็นมาของกลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบุรีในการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบุรี ของจังหวัดจันทบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบุรีของจังหวัดจันทบุรี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสื่อจันทบุรี ของจังหวัดจันทบุรี